

Kallelse

Vård- och omsorgsnämnden kallas till sammanträde

Tid: Tisdagen den 29 januari 2013 kl. 18.00

Plats: Sammanträdesrum Largen, plan 1, Alceahuset, Hackstavägen 22

(Sammanträdesrum Largen, plan 1 är reserverat för majoriteten kl. 16.30-18.00.

Sammanträdesrum Losjön, plan 1 är reserverat för oppositionen kl. 17.00-18.00.)

Övrig information:

Var vänlig anmäl om du har förhinder till sammanträdet till Linda Turula, linda.turula@osteraker.se.

Mikael Ottosson
ordförande

/ Linda Turula
administrativ samordnare

Föredragningslista

1. Val av justerare samt tid och plats för justering
2. Fastställande av dagordning
3. Beredning (den 21 januari 2013 kl. 17.45)
4. Verksamhetsplan 2013-2015 och budget 2013
5. Diskussion om kvalitetsledningssystemet
6. Beställning avseende drift av korttidsboende
7. Projektdirektiv till pilotprojekt inom dagverksamheten på Vårdbo
8. Ansökan om Omvårdnadslyftet år 2013
9. Redovisning av 2012 års medel för aktiviteter och stimulans för boende på Enebacken, Solskiftet, Vårdbo och Korttidsenheten
10. Ersättning för hälso- och sjukvårdsuppgifter inom hemtjänst
11. Beställning av tjänsten bostad med särskild service för vuxna enligt LSS (återremitterat ärende från VON 2012-12-18)
12. Revisorernas rapport – Förstudie kring styrning och anpassning av kundvalssystem till LOV

13. Revidering av ersättning för insatsen bostad med särskild service enligt socialtjänstlagen för personer med psykisk funktionsnedsättning
14. Svar på motion om kuratorstjänst som stöd för anhöriga
15. Redovisning av nationell mätning av trycksår 2012

16. Individärenden

- 16.1 Omprövning av barnboende i extern regi
- 16.2 Omprövning av barn- och ungdomsboende
- 16.3 Omprövning av korttidsvistelse
- 16.4 Ansökan om korttidsvistelse samt korttidstillsyn
- 16.5 Ansökan om korttidsvistelse samt korttidstillsyn
- 16.6 Ansökan om korttidsvistelse
- 16.7 Ansökan om korttidstillsyn
- 16.8 Ansökan om boende med särskild service för barn och ungdomar
- 16.9 Ansökan om boende med särskild service för barn och ungdomar
- 16.10 Omprövning av boende för vuxna samt daglig verksamhet
- 16.11 Omprövning av personlig assistans
- 16.12 Omprövning av personlig assistans
- 16.13 Ansökan om fortsatt personlig assistans
- 16.14 Ansökan om personlig assistans
- 16.15 Ansökan om daglig verksamhet i extern regi
- 16.16 Omprövning av placering på boende med personalstöd
- 16.17 Omprövning av korttidsboende på HVB-hem
- 16.18 Ansökan om fortsatt HVB-boende
- 16.19 Ansökan om fortsatt HVB-boende
- 16.20 Ansökan om särskilt boende

17. Anmälan delegationsbeslut

- 17.1 Ordförandebeslut 2012-12-03 ang. ansökan om boendestöd
- 17.2 Ordförandebeslut 2012-12-10 ang. ansökan om HVB-boende
- 17.3 Ordförandebeslut 2012-12-12 ang. ansökan om HVB-boende
- 17.4 Ordförandebeslut 2012-12-13 ang. ansökan om korttidsvistelse
- 17.5 Ordförandebeslut 2012-12-18 ang. ansökan om tillfällig utökning av personlig assistans
- 17.6 Ordförandebeslut 2012-12-18 ang. ansökan om utökning av personlig assistans
- 17.7 Ordförandebeslut 2012-12-18 ang. ansökan om boende enligt LSS
- 17.8 Anmälan delegationsbeslut enhetschef biståndsenheten 2012-07-28 – 2012-12-31
- 17.9 Delegationslista Public 360 2012-12-01 – 2012-12-31
- 17.10 Delegationslistor Procapita 2012-12-01 – 2012-12-31

18. Delgivningar

- 18.1 Protokollsutdrag KF § 188/2012
- 18.2 Protokollsutdrag KF § 195/2012
- 18.3 Protokollsutdrag KF § 199/2012
- 18.4 Protokollsutdrag KF § 201/2012

- 18.5 Protokollsutdrag KF § 211/2012
- 18.6 Protokollsutdrag KF § 212/2012
- 18.7 Protokollsutdrag KF § 218/2012
- 18.8 Protokollsutdrag KF § 228/2012
- 18.9 Dom fr kammarrätten i Stockholm i mål nr 14225-12
- 18.10 Beslut från Socialstyrelsen ang. ansökan om utdömande av särskild avgift enligt LSS
- 18.11 Cirkulär 13:2 från SKL
- 18.12 Utredning Lex Sarah
- 18.13 Protokoll från Socialförvaltningens skyddskommitté 2012-12-10
- 18.14 Detaljplan för Hults Båtmanstorp, Österåkers kommun

4.

**Verksamhetsplan 2013-2015 och
budget 2013**

Socialförvaltningen
Frida Wennermark

2013-01-17 Dnr VON 2013/0010-041

Till Vård- och omsorgsnämnden

Verksamhetsplan 2013-2015, budget 2013

Beslutsförslag

Vård- och omsorgsnämnden beslutar

att godkänna verksamhetsplan för 2013-2015 och budget 2013 enligt förvaltningens förslag.

Bakgrund

Budgetramen för 2013 uppgår till 489 300 tkr. Förändringen jämfört med 2012 består främst av volymökningar motsvarande 15 mkr samt indexuppräkningsuppgående till 10,8 mkr.

Tidigare beredning, källhänvisning och bilagor

Bilaga 1. Vård- och omsorgsnämndens verksamhetsplan 2013-2015, budget 2013

Anne Simmasgård
Förvaltningschef

Frida Wennermark
Controller

Vård- och omsorgsnämnden

Verksamhetsplan 2013-2015

Budget 2013

Innehåll

Ekonomisk sammanfattning	3
Ansvar och uppgifter	3
- Övergripande.....	4
- Ledning och myndighetsutövning.....	4
- Äldreomsorg.....	4
- Omsorgen om personer med funktionsnedsättning.....	4
Mål och riktlinjer	4
- Ledningsstabens åtaganden.....	6
- Biståndsenhetens åtaganden.....	7
Åtgärder för målluppfyllelse	7
Styrtal	11
- Övergripande.....	11
- Äldreomsorg.....	11
- Funktionshinder.....	11
Förändringar i förhållande till budget 2012	11
Lokaler	13
Utveckling och förändringar	14
- Äldreomsorg.....	14
- Funktionshinder.....	15
Ekonomisk riskanalys	16

Ordförande: Mikael Ottosson
Förvaltningschef: Anne Simmasgård

Ekonomisk sammanfattning

Driftredovisning per slag tkr	Budget 2012	Budget 2013	Plan 2014 exkl prisutv.	Plan 2015 exkl prisutv.
Verksamhetens intäkter				
Avgifter	16 739	19 508	19 508	19 508
Övriga intäkter	42 661	48 292	48 292	48 292
Summa:	59 400	67 800	67 800	67 800
Verksamhetens kostnader				
Personalkostnader	-20 255	-23 701	-23 701	-23 701
Lokalkostnader	-40 664	-39 015	-39 015	-39 015
Kapitalkostnader	-812	-1 129	-1 129	-1 129
Köp av verksamhet	-435 674	-469 369	-484 369	-499 369
Övriga kostnader	-24 595	-23 886	-23 886	-23 886
Summa:	-522 000	-557 100	-557 100	-557 100
Verksamhetens nettokostnader	-462 600	-489 300	-489 300	-489 300

Driftredovisning per verksamhet tkr	Budget 2013			
	Kostnad	Intäkt	Netto	Netto i %
Nämnd och Stab	-30 861	3 297	-27 564	6%
Särskilt boende	-149 228	34 028	-115 200	24%
Korttidsplatser äldre	-47 891	4 470	-43 421	9%
Hemtjänst	-88 646	7 207	-81 439	17%
Övrig äldre vård	-11 924	3 335	-8 589	2%
Korttids LSS	-25 175	1 312	-23 863	5%
LSS boende	-103 313	9 270	-94 043	19%
Daglig verksamhet LSS	-27 340	333	-27 007	6%
Övrig LSS	-6 378	22	-6 356	1%
Vård psykiskt funktionshindrade	-21 913	2 031	-19 882	4%
Övrig omsorg psyk funk hindr	-11 196	762	-10 434	2%
Personlig Assistans LSS	-8 347	456	-7 891	2%
Personlig Assistans SFB	-22 297	22	-22 275	5%
Personligt ombud	-2 591	1 255	-1 336	0%
Sammanlagt	-557 100	67 800	-489 300	100%

Kommunfullmäktige har i beslut daterat 2012-11-26 (§ 195) fastställt Vård- och omsorgsnämndens nettokostnader till 489 300 tkr. Förändringen från 2012 års budget består främst av indexuppräknings motsvarande 10,3 mkr och volymökningar motsvarande 15 mkr. 2 mkr har också avsatts för kvalitetsutveckling samt utredningar av nya trygghetsboenden och förstudie för ett nytt särskilt boende på

Ljusterö. Nämnden har utöver detta fått en minskad ram på 500 tkr för minskning av valfria kostnader. Sammantaget leder dessa förändringar till en ökad nettokostnadsram jämfört med 2012 uppgående till 26,7 mkr.

Ansvar och uppgifter

Övergripande

Vård- och omsorgsnämnden fullgör kommunens ansvar när det gäller att tillgodose behoven av vård och omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning enligt socialtjänstlagen (SoL), hälso- och sjukvårdslagen (HSL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), med undantag för driften av de kommunala resultatenheterna. Vård- och omsorgsnämnden är så kallad kundvals nämnd med ansvar för myndighetsutövning, beställning och finansiering av verksamheten, uppföljning av kvaliteten i verksamheten och av de utförda insatserna. Verksamheten är uppdelad i tre huvudområden: ledning och myndighetsutövning, äldreomsorg och omsorgen om personer med funktionsnedsättning

Ledning och myndighetsutövning

Ledningsfunktionen omfattar förvaltningsledning och administration. Myndighetsutövningen handläggs av Biståndsenheten. FoU Seniorium bedriver forskning och utveckling inom äldrevård i nordöstra Stockholm och Österåker är administrativ huvudman.

Äldreomsorg

Verksamheten omfattar service, stöd och omvårdnad i det egna hemmet för personer oavsett ålder (hemtjänst) samt särskilt boende, korttidsboende och dagverksamhet där även hälso- och sjukvårdsinsatser ingår.

Omsorgen om personer med funktionsnedsättning

Omsorgen enligt lagen om stöd och service för vissa funktionshindrade (LSS) omfattar bostad med särskild service för barn och ungdomar samt bostad med särskild service och daglig verksamhet för vuxna. Övriga insatser som ingår är personlig assistans, ledsagning, kontaktperson, avlösarservice, korttidsvistelse och korttidstillsyn. Verksamheten omfattar dessutom omsorgen om personer med psykiskt funktionshinder och personligt ombudsverksamhet (PO).

Mål och riktlinjer

Kommunens vision pekar på att Österåker 2020 ska vara länets mest attraktiva skärgårdskommun, den skärgårdskommun som flest väljer att flytta till, bo och verka i, starta företag i samt besöka; en skärgårdskommun i världsklass. Österåker

ska präglas av framtidstro, mångfald och öppenhet. Kommunfullmäktige har fastställt fyra inriktningsmål och uppdragit åt nämnderna att ta fram resultatmål tillsammans med nyckeltal och mätmetod utifrån inriktningsmålen.

INRIKTNINGSMÅL, resultatmål	Nyckeltal
1. EKONOMI I BALANS	
1.1. Verksamheten inryms inom given budgetram och är kostnadseffektiv.	0-resultat i bokslut. Andel externt köpta vårddygn minskar. Fördjupade analyser av kostnader Högre beläggningsgrad Avvikelse i prognossäkerhet max 1 %.
2. INVÅNARNA SKALL UPPLEVA EN PROFESSIONELL SERVICE AV HÖG KVALITÉ OCH ETT GOTT BEMÖTANDE FÖR ALL KOMMUNAL SERVICE.	
2. Andel medborgare som är aktuella för utredning och/eller insats upplever sig blivit väl bemötta ska öka.	Betygsindex för faktorn ”bemötande” är högre än föregående år. Resultatet i förvaltningens bemötandeundersökning är bättre än föregående år.
3. ÖSTERÅKER SKALL VARA BÄSTA SKOLKOMMUN I LÄNET	
3. Samverkan på strategisk- och individnivå med skolan ökar.	Resultatet i förvaltningens egen undersökning är minst 60 % nöjdhet.
4. ÖSTERÅKER SKA ERBJUDA HÖGSTA KVALITÉ PÅ OMSORG FÖR ÄLDRE OCH FUNKTIONSHINDRADE	
4.1. Andel personer som upplever att de har personligt inflytande över sin tillvaro ska öka.	Procentandelen för ”nöjd med hur personalen tar hänsyn till åsikter/önskemål” är högre än föregående år. Resultatet i förvaltningens egen undersökning inom området funktionshinder, är högre än föregående år. Alla kunder ska ha en genomförandeplan upprättad inom fyra veckor från verkställighet.
4.2. Antal insatser och tjänster där den enskilda kan göra aktiva val ska öka.	Antal insatser och tjänster med valfrihet är högre än föregående år.
4.3 Andel personer som bor på särskilt boende och som är nöjda med social samvaro, aktiviteter och maten ska öka	Betygsindex för faktorn social samvaro och aktiviteter samt maten är högre än föregående år.

5. BEGRÄNSAD KLIMATPÅVERKAN

- 5.1. Bilanvändning i tjänsten minskar
- 5.2. Miljömedvetenhet vid inköp ökar.
- 5.3. Minskad mängd osorterat avfall.

Antal körda km minskar.
Kunskapen hos medarbetarna ökar.
Källsorteringsmöjligheterna ökar.

Ledningsstabens åtaganden

Inriktningsmål: Ekonomi i balans

Stabens åtaganden:

- I utredningar ha med det ekonomiska perspektivet och konsekvenserna
- Ta initiativ till och genomföra effektivitetsstudier
- Arbeta fram och följa effektiva arbetsrutiner t ex Public 360

Inriktningsmål: Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service.

Stabens åtaganden:

- Följa förvaltningens bemötandepolicy
- Samordna flexmöjligheterna m m så att staben alltid är bemannad under kommunens öppettider
- Hantera klagomålen skyndsamt och på ett professionellt sätt

Inriktningsmål: Österåker ska vara bästa skolkommunen i länet

Stabens åtaganden:

- Samverka med Kultur- och utbildningsförvaltningen

Inriktningsmål: Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och funktionshindrade

Stabens åtaganden:

- Ta fram bra informationsmaterial om de olika LOVen.
- Arbeta fram rutiner vid nya utförare i LOV
- Regelbundet följa upp/granska verksamheterna genom att bland annat använda tillgängliga verktyg i kvalitetsledningssystemet
- Delta i sammanhang där målgrupperna träffas och aktivt lyssna på deras synpunkter
- Följa debatten om kvalitetsfrågor och omvärldsbevaka utvecklingen i framförallt nordostkommunerna
- Ta fram kvalitativt bra beslutsunderlag till nämnden

Inriktningsmål: Begränsad klimatpåverkan

Stabens åtaganden:

- Följa den källsortering som finns på arbetsplatsen
- Samåkning, planera resor så att det mest tidsmässiga och miljömässiga
- alternativet används

Biståndsenhetens åtaganden**Inriktningsmål: Ekonomi i balans**

Biståndsenhetens åtaganden:

- Tillhandahålla uppdaterade underlag för korrekta prognoser
- Ha en aktiv och effektiv handläggning och planering utifrån individens behov
- Systematisk administrativ uppföljning av beställda insatser

Inriktningsmål: Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande i all kommunal service.

Biståndsenhetens åtaganden:

- Tillhandahålla aktuell och lättillgänglig information för kunderna

Inriktningsmål: Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och funktionshindrade

Biståndsenhetens åtaganden:

- Använda genomförandeplanen för att säkerställa individens inflytande över sin tillvaro
- Erbjuder samordnad individuell plan vid samtidiga stödinsatser från flera aktörer
- Stödja unga personer med funktionsnedsättning att närma sig arbetsmarknaden via UMiA projektet
- Utveckla stödet i ordinärt boende för personer med funktionsnedsättning
- Erbjuder stöd och omsorg i Österåkers kommun i första hand

Åtgärder för måluppfyllelse**1. Ekonomi i balans**

För att uppnå målet att verksamheten ryms inom given budgetram och är kostnadseffektiv fortsätter översynen av arbetsprocesser kring vårdplanering för att minska längden på vistelsen (antal dygn) för individer på korttidsboende för äldre.

Beläggningsgraden i särskilt boende för äldre ska höjas. Det finns en viss administration runt processen idag och det tar tid med bl.a. lägenhetsrenoveringar i samband med hyresgästbyte.

Bristen på platser inom särskilt boende för äldre gör att fler personer blir hänvisade till att bo på korttidsboende under längre tid, något som blir mer kostsamt än permanent boende. Det leder också till att kommunen får ökade kostnader för personer som är utskrivningsklara från sjukvården, då platserna på korttidsenheterna är upptagna.

Nya avtal för enstaka platser inom särskilt boende för äldre (permanent boende och korttidsboende) har tecknats från 1 januari 2013.

Målgruppen yngre personer med funktionsnedsättning med behov av och rätt till boende enligt LSS ökar. Kommunstyrelsen har fattat ett beslut om att en ny gruppboende enligt LSS ska projekteras. Enheten ska färdigställas och tas i bruk under 2013 vilket innebär ett mer kostnadseffektivt alternativ istället för att köpa insatsen av externa leverantörer.

En ny verksamhet, bostad med särskild service för personer med psykiska funktionsnedsättningar, ska startas under 2013. Verksamheten är planerad för personer med stora svårigheter i sin vardag som är orsakade av den psykiska funktionsnedsättningen. Detta kommer att leda till att nämnden behöver köpa färre externa placeringar i hem för vård och boende (HVB) i andra kommuner.

För att möjliggöra ett ökat stöd till kommuninvånarna när det gäller förebyggande arbete ska en samordnad funktion med den uppsökande verksamheten, anhörigstödet, och samordningsfunktionen för stöd till personer med demenssjukdom och kognitiv svikt skapas på Biståndsenheten. Dessa funktioner finns redan idag, men är utspridda i organisationen. En ökad kostnad uppstår i och med att samordningsfunktionen för stöd till personer med demenssjukdom nu blir permanent, från att tidigare varit finansierad med projektmedel.

2. Invånarna ska uppleva en professionell service av hög kvalitet och ett gott bemötande för all kommunal service

Socialförvaltningen har en bemötandepolicy som årligen följs upp genom en enkät till kunderna. Undersökningen ger också svar på hur den enskilde upplevt möjligheten till delaktighet och inflytande över sin utredning och/eller insats. Formen för undersökningen ska ses över p.g.a. att enkäter inte är en optimal metod vilket visar sig i låga svarsfrekvenser. Det finns också en strukturerad klagomåls- och synpunkts-hantering, som är ett viktigt underlag till en fortlöpande verksamhetsutveckling.

Handläggningstiderna för ansökningar enligt LSS ska följas upp utifrån vad nämnden åtagit sig i tjänstedeklarationer.

Statistiska centralbyråns (SCB) brukarundersökning genomförs årligen inom särskilt boende och hemtjänst vilket också ger underlag för förbättringsåtgärder.

3. Österåker ska vara bästa skolkommun i länet

Samarbetet med skolan ska utvecklas ytterligare för att bidra till uppfyllelse av målet att Österåkers kommun ska vara den bästa skolkommunen i länet. Samarbetet sker i första hand på strategisk nivå. Samverkansformer ska utvecklas och användas. På individnivå kommer barnets skolsituation att beaktas i varje utredning.

4. Österåker ska erbjuda högsta kvalitet på omsorg för äldre och personer med funktionsnedsättning

En enkät till personer med funktionsnedsättning och/eller deras anhöriga ska genomföras under 2013.

Uppföljningen från biståndsenheten i anslutning till att en utredning avslutas kommer att förtydligas i syfte att säkerställa att det för varje kund upprättas en genomförandeplan inom 30 dagar när insatsen verkställs.

Valfrihetssystem (LOV) införs 1 januari 2013 för daglig verksamhet enligt LSS och sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning enligt SoL. Utbudet inom framför allt sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning bedöms vara för litet i kommunen, och ett aktivt marknadsföringsarbete behövs för att mångfalden genom flera utförare ska öka. Under 2013 ska även valfrihetssystem förberedas inom ledsagning och avlösning enligt LSS samt inom särskilt boende för äldre (SoL).

Fler personer med funktionsnedsättning beviljas boendestöd enligt SoL där de får stöd i sitt ordinära boende jämfört med tidigare. Detta ska leda till att personerna kan få sin boendesituation att fungera och är ett alternativ till en särskild boendeform.

För att uppnå målet att öka andelen personer på särskilt boende och som är nöjda med social samvaro och aktiviteter har ett riktat anslag på 1 mkr för att stimulera utvecklingen beslutats av nämnden. Uppföljning sker i SCB:s brukarundersökning.

Den nationella satsningen ”Bättre liv för sjuka äldre” fortsätter under åren 2012-2014. Den syftar till att utveckla god vård i livets slutskede, preventivt arbetssätt och god vård vid demenssjukdom. För att erhålla prestationsersättningar för insatser 2013

krävs att huvudmännen ska ha fattat beslut om att införa ett ledningssystem för kvalitet enligt SOSFS 2011:9. Vård- och omsorgsnämnden har beslutat om att införa ett sådant system. Socialförvaltningen har utarbetat ett förslag till ett gemensamt ledningssystem för kvalitet för den kommunala hälso- och sjukvården och socialtjänst under hösten 2012.

Vård- och omsorgsnämnden har sökt och beviljats prestationsbaserat stimulansbidrag till att utveckla lokala värdighetsgarantier inom äldreområdet. Garantin ska vara en konkret beskrivning av vad äldre personer, deras anhöriga och övriga kommuninvånare kan förvänta sig av de tjänster som kommunen erbjuder inom äldreomsorgen. Det tidigare utbetalade statsbidraget får användas även under 2013 och 2014. Arbetet med framtagandet av garantierna sker i samverkan med andra nordostkommuner och samordnas av FoU Seniorium.

Det s.k. UMiA-projektet drivs av Försäkringskassan i samarbete med bl.a. Arbetsförmedlingen och ett antal kommuner och stadsdelar i Stockholms län. Målsättningen med projektet är att fler unga personer i åldern 19-29 år med funktionsnedsättning ska närma sig arbetsmarknaden genom att utveckla samarbetet mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och kommuner samt involvera näringsliv och vårdgivare. En LSS-handläggare i Österåker arbetar 50 procent i projektet under perioden 2012 – 2014.

5. Begränsad klimatpåverkan

Kommunen utvecklar möjligheterna för de anställda att agera miljövänligt. Det kommer att finnas större möjligheter till att använda cykel i tjänsten då en cykelpool inrättas och utvecklas. Nämnden fortsätter att ställa krav på ett aktivt miljöarbete i de upphandlingar och beställningar som görs.

Styrtal

	Utfall 2011	Budget 2012	Prognos 2012	Budget 2013
Nyckeltal övergripande				
Antal invånare	39 792	40 210	40 210	40 615
Antal anställda	33	33,7	34	39

Nyckeltal äldreomsorg	Utfall 2011	Budget 2012	Prognos 2012	Budget 2013
Särskilt boende, årsplatser	204	206	203	205
Särskilt boende, snittkostnad/dygn	1 749	1 962	1 668	1 699
Särskilt boende, beläggningsgrad	96%	96%	97%	97%
Särskilt boende, genomsnittlig vårdnivå	5,21	5,21	5,11	5,16
Korttidsplatser, antal dygn	17 421	18 612	21 174	21 535
Korttidsplatser, snittkostnad/dygn	1 910	2 194	1 945	2 047
Utskrivningsklara, antal dygn	134	199	354	220
Utskrivningsklara, snittkostnad/dygn	2 993	2 015	3 160	3 220
Hemtjänst, utförda timmar dag och kväll	193 527	201 647	206 030	218 094
- varav extern regi	32%	35%	38%	39%
Hemtjänst, antal kunder	501	510	503	517
Hemtjänst, pris/utförd timme	357	371	366	374

Nyckeltal funktionshinder	Utfall 2011	Budget 2012	Prognos 2012	Budget 2013
Boende, antal vuxna egen regi	98	100	98	99
Boende, antal vuxna extern regi	23	21	22	23
Boende, antal barn	14	14	13	14
Daglig verksamhet enl. LSS, antal personer	148	166	167	169
Korttidsvistelse, antal dygn	5 111	5 312	5 444	5 718
Korttidstillsyn, antal barn	31	32	32	33
Hem för vård & boende (HVB), antal dygn	6 419	6 269	7 550	7 529
Hem för vård & boende (HVB), snittkost/dygn	2 049	2 102	2 044	2 089
Boendestöd, antal personer	87	87	89	106
Boendestöd, antal timmar	8 813	8 590	9 562	10 445
Sysselsättning enl. SoL, antal pass	7 086	7 674	7 169	7 115
Personlig assistans LSS, antal timmar	32 824	30 561	34 022	30 561
Personlig assistans LSS, antal personer	16	16	17	16
Personlig assistans SFB, antal personer	70	73	73	74

Förändringar i förhållande till budget 2012

Jämfört med budget 2012 har en del större förändringar skett till budget 2013. Inom flera verksamheter har intäkterna justerats upp i stor utsträckning för att ligga mer i linje med utfall. Totalt har intäkter i form av avgifter höjts med cirka 2,4 mkr utöver indexuppräknings.

En del andra, större förändringar har skett inom budgetramen i jämförelse med 2012 års budget. Från 1 januari 2013 kommer Produktionsstyrelsen att överta hanteringen av dess lokaler för daglig verksamhet enligt LSS och sysselsättning enligt SoL enligt beslut i Vård- och omsorgsnämnden i mars 2012. Tidigare fanns dessa kostnader budgeterade som lokalkostnader i Vård- och omsorgsnämnden men kommer under 2013 istället finnas budgeterade som köp av verksamhet internt då

Produktionsstyrelsen erhåller kompensation för dessa i den prestationsbaserade ersättningen. Denna omfördelning motsvarar omkring 3,6 mkr.

Ytterligare en omfördelning som finns med i budgeten för 2013 är att kostnaderna för de två integrerade, dagliga verksamheterna på Oppsättra och Ljusterö tidigare redovisats under LSS-boende men nu istället flyttats till daglig verksamhet enligt LSS vilket innebär en omfördelning motsvarar 3,7 mkr.

Från 1 januari 2013 höjs ersättningen för korttidsplatser på Korttidsenheten i Alceahuset. Den nya ersättningen motsvarar snittkostnaden för en externt köpt korttidsplats exklusive den momskompensation och exklusive lokalkostnad då Vård- och omsorgsnämnden, liksom tidigare, ansvarar för lokalhyran. Den nya ersättningen motsvarar en höjning på 7,3 % och innebär en ökning av den totala ersättningen på nära en miljon kronor för 2013. Höjningen finansieras inom befintlig budgetram.

För att inrymma den höjda ersättningen till Korttidsenheten fick nämnden i uppgift att minska andra kostnader motsvarande 500 tkr. Detta har lett till att den centrala bufferten som funnits för oförutsedda kostnader har minskats från 1 mkr till 0,5 mkr.

Då de statliga stimulansbidrag som erhållits sedan 2007 inom äldreomsorgen upphör från 31 december 2012 kommer således inga medel att erhållas under 2013. I budget 2012 uppgick intäkter och kostnader för detta projekt till cirka en miljon kronor.

Vård- och omsorgsnämnden erhöll i budget 2013 2 mkr för ett kvalitetsprojekt samt utredningar av omvandling av Solgården och Görjansgården till trygghetsboenden. Av dessa 2 mkr avsätts också 200 tkr till en förstudie om ett särskilt boende på Ljusterö.

Två korttidsplatser på det särskilda boendet Vårdbo kommer i början av 2013 att byggas om till permanenta platser och det här innebär en omfördelning från korttidsplatser till särskilt boende på 1,1 mkr.

Då Österåkers kommun lämnar länsöverenskommelsen inom särskilt boende under 2013 beräknas intäkterna för sålda platser till andra kommuner minska med omkring 3,4 mkr. Det innebär en minskning från tio till sex sålda platser. Det här kommer troligen att leda till att nämnden kan minska köpet av externa särskilda boendeplatser med motsvarande.

Under hösten 2013 beräknas ett nytt boende för personer med psykisk funktionsnedsättning starta, i den före detta gruppboenden Dalvillans, lokaler på

Täppans väg. På grund av detta har ingen volymökning beräknats för köp av HVB-platser utan budgeten har utökats med omkring 1,4 mkr för den nya verksamheten.

Lokaler

Nämnden har en skyldighet enligt socialtjänstlagen att inrätta bostäder med särskild service till de som på grund av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin vardag och som behöver ett sådant boende. Dessutom finns ett ytterligare ansvar i LSS för att erbjuda bostad med särskilt service till personer med funktionsnedsättning inom personkretsarna som har behov av boende.

En ny gruppbostad för LSS ska uppföras under 2013. Utöver det behöver ytterligare lägenheter till servicebostäder tillföras.

Verksamheten vid gruppboenden Dalvillan avvecklades under våren 2012 och lokalerna kommer att användas för en ny verksamhet för målgruppen personer med psykisk funktionsnedsättning.

Behovet av antal platser i permanent särskilt boende för äldre är stort. Ett privat företag kommer under 2013 att uppföra ett nytt särskilt boende i Margretelund. Dessa platser kan bli tillgängliga för kommunen när valfrihetssystem enligt LOV inrättas, preliminärt vid årsskiftet 2013/2014. Enligt boendeprognosen (2010) uppstår dock behov av ett nytt särskilt boende i kommunen efter ytterligare cirka fem år.

Det finns beslut om att omvandla Görjansgården till ett trygghetsboende. Det finns även behov av särskilda boendeplatser på Ljusterö, och möjligheten att erbjuda detta ska utredas. Planeringen är att under 2013 omvandla Görjansgården till ett trygghetsboende och därefter se över möjligheten att skapa ett särskilt boende i anslutning till trygghetsboendet. Även Solgården ska omvandlas till ett trygghetsboende under 2013. Planering för detta har nyligen påbörjats.

Ansvar för lokaler för daglig verksamhet (LSS) och sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning (SoL) går från 1 januari 2013 över till Produktionsstyrelsen i samband med att valfrihetssystem införs. Ersättningen har därför höjts för att inkludera även hyreskostnad.

Vård- och omsorgsnämnden vill tydliggöra att i ersättningen som betalas ut från nämnden till utförare ingår ansvaret för att sköta de lokaler som nämnden anvisar. Nämnden tecknar hyreskontraktet för att ha styrning över vilka lokaler och verksamheter som behövs för vissa insatser. Alla kostnader (investeringar,

reparationer, underhåll) som uppstår ska täckas av prestationsersättningen till utföraren. I kommande avtal med externa utförare och i beställningar till Produktionsstyrelsen ska detta förtydligas.

Vård- och omsorgsnämnden vill framhålla vikten av att i planeringen av kommande bostadsområden beakta de framtida behoven av bostäder för äldre och för personer med funktionsnedsättning. Dels behöver särskilda boendeformer byggas med trygghetsboende i anslutning, dels behöver fungerande bostäder i det allmänna utbudet finnas. I båda fall ska bostäderna vara integrerade i bostadsområdet och ha god tillgång till samhällsservice.

Utveckling och förändringar

Effektiviseringar och strävan efter nytänkande i förvaltningen kommer att fortsätta. Målsättningen är att kunna erbjuda bättre service till kommuninvånarna och en ökad tillgänglighet. Arbete utifrån LEAN-principer med ständiga förbättringar, effektivare arbetsmetoder och ökad arbetsglädje hos medarbetarna, är en långsiktig strategi inom förvaltningen.

Att säkerställa att personer inom nämndens ansvarsområde har den tillgång till boende som krävs enligt lagstiftningen är en prioriterad fråga nu och i framtiden. Enligt kommunens ägardirektiv till Armada ska de samverka med socialtjänsten för att tillgodose det behovet, men det krävs en mer aktiv planering från kommunens sida för att möta framtidens behov. Ett strukturellt problem är att kostnaderna vid nybyggnation renderar i hyror som är högre än vad individer med ersättning från socialförsäkringssystemet kan ha råd med.

Äldreomsorg

I juni 2012 beslutade Socialstyrelsen om föreskrifter som ska styra bemanningen inom demensomsorgen. Föreskrifterna ska träda i kraft 1 januari 2014. De nya reglerna innebär krav på högre bemanning jämfört med dagens bemanning. Också myndighetsutövandet regleras på så vis att beslut om särskilt boende för personer med demenssjukdom ska fattas på mer detaljerad nivå och även följas upp oftare. Socialstyrelsen påpekar att lagstiftningen inte har förändrats, utan att föreskrifterna tydliggör det som lagstiftaren redan har avsett men som kommunerna inte uppfyller. Regeringen har även gett Socialstyrelsen i uppdrag att utreda, och om man anser det lämpligt, utfärda föreskrifter om bemanningen på samtliga särskilda boenden inom äldreomsorgen.

För att uppfylla de redan beslutade föreskrifterna finns det en risk att dagens ersättning till utförarna inom särskilt boende inte är tillräcklig. Ersättningen kommer

därför att behöva utredas och eventuellt justeras. Resurserna för myndighetsutövningen kommer också att behöva ses över då det bland annat införs krav på tätare uppföljningar.

Regeringen avser att på frivillig väg få ett enhetligt kommunalt huvudmannaskap för den kommunala hälso- och sjukvården och hemsjukvården i landet. Kommunerna i Stockholms län (KSL) och Stockholms läns landsting har ställt sig bakom en avsiktsförklaring om en gemensam ambition att, genom skatteväxling, överföra ansvaret för hemsjukvården (exklusive läkarinsatser) till kommunal regi. Detta kan träda ikraft tidigast 2015.

Vård- och omsorgsnämnden har beviljats stimulansbidrag till omvårdnadslyftet som är en ny kompetensreform för personal inom äldreomsorgen. Den är beslutad av regeringen och ska pågå t.o.m. 2014. Förvaltningens avsikt är att ta tillvara de erfarenheter som projektet Äldreliv gett och tillsammans med nordostkommunerna fortsätta med olika kompetenshöjande investeringar genom omvårdnadslyftet.

Ett strategiskt utvecklingsområde under perioden 2013-2014 är att förstärka förebyggande (hälsofrämjande) insatser i arbetet med äldre personer för att minska och skjuta fram behov av vård- och omsorgsinsatser som exempel kan nämnas säkerhetsförebyggande arbete, goda matvanor, fysisk aktivitet och god läkemedelsbehandling.

Funktionshinder

Regeringen gör en satsning på det fortsatta arbetet mot psykisk ohälsa under åren 2012-2016. Årligen anslås medel för arbetet och det skapas en ny nationell samordningsfunktion som ska arbeta med den av regeringen beslutade handlingsplanen (PRIO). Vård- och omsorgsnämnden har fått ta del av prestationsmedel inom området och avser att fortsätta delta i utvecklingen.

Socialstyrelsen har i sina tillsynsrapporter konstaterat att kommunerna generellt sett inte tar sitt ansvar vad gäller omsorgen om personer med psykiska funktionshinder. Exempel är att det råder brist på särskilda boendeformer och att samarbetet med landstingen inte når den enskilde. Att uppfylla kravet på att kunna erbjuda boenden på hemmaplan kommer att kräva en initialt ökad kostnad från kommunen.

Arbetet med att genomföra den år 2011, av regeringen beslutade strategin för genomförande av funktionshinderpolitiken fortsätter. Inga särskilda medel för ändamålet har fördelats från regeringen, utan respektive huvudman förutsätts ta sitt ansvar för förändringar som krävs. Ett exempel är strävan efter att fler personer med

funktionsnedsättning ska nå den reguljära arbetsmarknaden. UMiA är ett exempel på projekt som uppstår ur den strävan.

Enligt statistik från barn- och ungdomspsykiatri utreds relativt många barn i Österåkers kommun för neuropsykiatriska diagnoser. Det är oklart varför det är så. En hypotes är att det är ett uppdämt behov som betas av. Detta kan dock bara förklara en del av skillnaden, och landstinget ser inte att efterfrågan minskar. Detta kommer i förlängningen att påverka Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde, då fler barn med diagnoser kommer att betyda att fler barn och ungdomar och framöver även vuxna, kommer att ansöka om stöd.

Ekonomisk riskanalys

En förändring som kommer att driva upp nämndens kostnader för äldreomsorg är de ökade kraven på bemanning inom omsorgen om personer med demenssjukdom. Också kommunaliseringen av hemsjukvården riskerar att påverka nämndens kostnadsutveckling.

Kostnaderna för äldreomsorgen påverkas också i allra högsta grad av att kommunen har brist på platser i särskilt boende för äldre. Detta leder till ett ökat nyttjande av de mer kostsamma korttidsplatserna och därefter ökade kostnader för ansvaret för personer som är utskrivningsklara. Den utvecklingen kommer inte att avstanna förrän kommunen har tillgång till fler platser i särskilt boende för äldre.

Att uppfylla kommunens ansvar för att tillhandahålla bostäder kan leda till ökade kostnader initialt. I längden kan kostnadsbilden påverkas positivt, dels då fler personer kan erbjudas boende inom kommunen i motsats till att få köpta, dyrare placeringar på annan ort, dels då en ordnad boendesituation kan göra att de negativa konsekvenserna av funktionsnedsättning eller åldrande minskas.

6.

**Beställning avseende drift av
korttidsboende**

Socialförvaltningen
Susanne Öhrling

2012-12-10 Dnr VON 2013/07-733

Till Vård- och omsorgsnämnden

Beställning avseende drift av korttidsboende

Vård- och omsorgsnämnden lämnar beställning på ovan rubricerad tjänst och utförande av verksamhet till Produktionsstyrelsen.

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämndens beslutar

godkänna beställning avseende drift av korttidsboendet i Österåkers kommun

Redogörelse för ärendet

Enligt reglementet för Vård- och omsorgsnämnden, ÖFS 2010:28, ska nämnden göra beställningar avseende de verksamheter där Produktionsstyrelsen ansvarar för driften.

Förvaltningens slutsatser

Förvaltningen har gjort beställningar, se bilaga. Produktionsstyrelsen ska svara på beställningen och avstämning görs av socialförvaltningen gentemot beställningens innehåll.

Ersättningarna för utförande av verksamheten utges i enlighet med de ersättningar som Kommunfullmäktige fastställt vid sammanträde 2012-11-05.

Bilagor

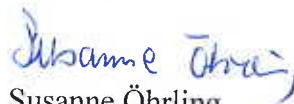
Bilaga 1. Beställning av drift av korttidsboendet i Österåkers kommun

Beslut bör delges

Produktionsstyrelsen

Anne Simmasgård
Socialchef

Susanne Öhrling
Sakkunnig äldre

Beställning drift av korttidsboendet i Österåkers kommun

Vård- och omsorgsnämnden lämnar ovan rubricerade beställning till produktionsstyrelsen. I denna beställning ges information om uppdraget, kravspecifikation samt allmänna krav som gäller för samtliga tjänster som Vård- och omsorgsnämnden beställer från Produktionsstyrelsen.

Beställningen gäller från och med 2013-04-01 och därefter i tre år med möjlighet för beställaren att förlänga med ytterligare ett år.

1. Allmän information och kravspecifikation

Vård- och omsorgsnämnden i Österåkers kommun benämns fortsättningsvis som *beställaren*. Österåkers kommuns egenregiverksamhet benämns *utföraren*.

Två av kommunens tre äldreboenden har konkurrensprövats och drivs idag på driftentreprenad av två externa utförare. Solskiftets äldreboende drivs av kommunens egen regi som lyder under Produktionsstyrelsen. Kvalitetskraven är desamma oavsett driftsform. De förfrågningsunderlag som låg till grund för upphandlingar enligt Lagen (2007:1091) om offentlig upphandling och reglerna för förenklat förfarande, omsätts här till en beställning till Produktionsstyrelsen för driften av korttidsboendet.

1.1 Beteckning, benämning, omfattning korttidsboende

Driften avser korttidsboendet i Alceahuset som idag drivs av kommunens egen regi. Uppdraget är biståndsbedömd verksamhet. Vård - och omsorgsnämnden blockhyr samtliga lokaler av fastighetsägaren Armada Fastighets AB.

Verksamheten bedriv 365 dagar om året och omfattar full heldygnsomsorg inkl. hälso- och sjukvårdsansvar upp till och med sjuksköterskenivå. På korttidsboendet finns 19 platser.

1.2 Svar på beställningen

Utföraren ska vid beställningens start skriftligt svara på hur utföraren ska uppfylla innehållet i beställningen. Följande år ska utföraren redovisa utförandet av beställningen i verksamhetsberättelse respektive verksamhetsplan i enlighet med kommunens tidplan för dessa.

Verksamhetsbeskrivningen ska vara inlämnad senast 2013-04-01 och kommer att granskas av socialförvaltningen.

1.3 Ledning och kompetens

1.3.1 Ledning

Ledningen för verksamheten är av central betydelse för att kunna utföra uppdraget på ett adekvat och ändamålsenligt sätt. För korttidsboendet ska det finnas en utsedd verksamhetschef som utövar den dagliga ledningen av verksamheten och har det direkta ansvaret för personal, ekonomi och verksamhet ska ha:

- dokumenterad relevant högskoleutbildning om minst 120 poäng, alternativt 180 högskolepoäng, exempelvis socionom, sjuksköterska, beteendevetare eller likvärdig för en person i ledande befattning. Äldre högskoleutbildning som tidigare omfattade ett lägre antal poäng kommer att godkännas.
- minst två (2) års erfarenhet inom området och minst sex (6) månaders erfarenhet av arbetsledning
- ingående kunskaper om tillämpliga lagar, förordningar, föreskrifter och allmänna råd
- i utförarens hälso- och sjukvårdsansvar ingår att utse en verksamhetschef enligt 29§ HSL.

Verksamhetschefen ansvarar för verksamheten i sin helhet. Verksamhetschefen ska fungera som beställarens kontaktperson. Beställarens ska kunna nå verksamhetschefen, vardagar, på kontorstid.

Vid frånvaro som semester eller liknande ska beställaren informeras om ersättare dvs. befattningen får inte vara vakant. Det ska alltid finnas möjlighet för beställaren att nå verksamhetschef eller dennes ersättare, dygnet runt i händelse av en krissituation.

1.3.2 Omvårdnadspersonal

Utföraren ska se till att personalen har tillräcklig utbildning, kompetens och erfarenhet för att utföra uppdraget.

- All tillsvidarepersonal omvårdnadspersonal ska ha adekvat vård- och omsorgsutbildning på gymnasienivå som kan jämföras med t.ex. omvårdnadsprogrammet, social service linje, vårdlinjen, undersköterskeutbildning eller motsvarande. Vikarier vid långtidsfrånvaro ska ha likvärdig utbildning som tillsvidareanställd personal.
- I enlighet med (SOSFS 2011:12) ska grundläggande kunskaper och förmågor finnas hos personalen om värderingar, förhållningssätt och bedömningsförmåga, det normala åldrandet, åldrandets sjukdomar, funktionsbevarande omsorg, social omsorg, kroppsnära omsorg, måltid, mat och näring och omsorg i livets slutskede.
- Personalen ska kontinuerligt delta i kompetensutveckling, fortbildning och handledning.

1.3.3 Bemanning

Utförarens personalbemanning ska ge de boende en trygg och säker vård och omsorg och garantera en god tillsyn och säkerhet enligt SoL och HSL.

Utföraren ska ansvara för att:

- korttidsboendet är bemannat i den omfattning och med den kompetens som verksamheten kräver.

- Bemanningen under helger och storhelger ska vara densamma eller högre som "vardagsbemanningen".
- Bemanningen utformas i förhållande till vårdtyngd och innehållet i individuella genomförandeplaner.
- Utföraren ska tillgodose att vikarietillsättningen är ändamålsenlig vid både kort och långtidsfrånvaro (sjukdomar, semester m.m.)
- Boendes larm skyndsamt besvaras och åtgärdas.
- Eftersträva hög kontinuitet bland personalen
- Antalet personal som ger de boende stöd och service är begränsat till så få personer som möjligt.
- Tillgodose boendes enskilda behov av hälso- och sjukvård, omsorg, rehabilitering och personligt stöd.
- Eftersträva god arbetsmiljö för personalen.
- Om behovet finns ska sjuksköterska finnas på plats dygnet runt. Om sjuksköterska inte är på plats nattetid ska det finnas minst en undersköterska med minst sex (6) månaders erfarenhet av nattarbete på korttidsenheten. Minst en av undersköterskorna per nattpass ska vara tillsvidareanställd.

Utföraren ska minst ha:

- Arbetsledning med minst 70 procents tjänstgöring på plats.
- Sjuksköterska på plats dagtid veckans alla dagar med minst 14 timmars aktiv tjänstgöring per dygn. Övrig tid ska sjuksköterska finnas med inställetid inom 30 minuter.
- Arbetsterapeut i den omfattning som uppdraget kräver för tjänsten utförande.
- Sjukgymnast i den omfattning som uppdraget kräver för tjänsten utförande.

Täthetsschema ska bifogas som separat bilaga till svaret. Täthetsschema ska visa en detaljerad översikt av antalet (årsarbetare) personal och yrkeskategorier samt arbetstider (inräknat 30 minuters lunch vid arbete över fem (5) timmar.

1.4 Lokaler

Byggnaden är byggd i ett plan. Rummen består av fullt möblerade enkelrum. De gemensamma utrymmena består av rum för samvaro och aktivitetslokal.

Utföraren svarar för att all utrustning och inredning som krävs för att bedriva verksamheten finns i lokalerna vilket omfattar både möbler och annan utrustning som kontorsutrustning, IT-utrustning och arbetstekniska hjälpmedel.

Utföraren får inte använda lokaler, inventarier eller övrig utrustning för annat ändamål än för den avsedda verksamheten. Lokalerna ska vara ändamålsenligt inredda och i gott skick avseende städning och möjlighet till aktiviteter och rehabilitering

1.5 Ersättning

Se bilaga. Ersättningen fastställs årligen av Kommunfullmäktige, normalt i november i samband med budget för kommande år.

2. Uppdragsbeskrivning

Anbudsgivaren ska som separat bilaga bifoga en för beställaren tydlig, lättfattlig redogörelse för hur uppdraget kommer att utföras.

2.1 Insatser enligt SoL

Verksamhetens insatser ska bedrivas enligt SoL. Bestämmelserna om värdegrund i 5 kap. 4§ första stycket SoL (2001:453) och rekommendationerna om värdegrund i Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2012:3) om värdegrund i socialtjänstens omsorg om äldre ska tillämpas.

Den enskilde har enligt SoL rätt till den hjälp och stöd som han eller hon behöver för att klara sitt dagliga liv. Insatserna ska utformas i samråd med en enskilde och vid behov även med anhöriga eller närstående. Insatserna ska ge möjlighet till stimulans så att den enskilde får optimal möjlighet att utnyttja sin fysiska förmåga, intellektuella, emotionella kapacitet. Den enskilde ska erbjudas en stimulerande aktiv och meningsfull dag utifrån sina önskemål och individuella förutsättningar. Den enskilde ska erbjudas att vistas utomhus. För att en god individuell utformad vård och omsorg ska kunna ges krävs en välgrundad bild av den enskildes bakgrund, behov och önskemål.

Insatserna ska innebära en förstärkning och komplettering av den enskildes resurser och ska utformas och genomföras tillsammans med den enskilde. Insatserna ska vara av god kvalitet och för utförande av uppgifterna ska det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet. Kvaliteten i verksamheten ska systematiskt och fortlöpande utvecklas och säkras.

Dokumentation enligt SoL

Utföraren ska dokumentera i enlighet med 11 kap. 5 och 6 § SoL samt (SOSFS 2006:5). Dokumentationen enligt SoL ska ske i kommunens verksamhetssystem (idag används Procapita, verksamhetssystemet kan komma att ändras under avtalstiden).

Det dagliga livet på korttidsboendet ska präglas av en stimulerande miljö som skapar möjligheter för en meningsfull dag. Att bli sedd och känna sig betydelsefull är grundläggande och måste beaktas i verksamhetens upplägg. Utföraren ska erbjuda de boende en mångfald av aktiviteter, dels individuellt utformade och dels i gemensamma former. Möjlighet till utevistelse och fysisk aktivitet i form av exempelvis promenader ska tillgodose. Kunskap bland personalen ska finnas om betydelse av fysisk, psykisk och social stimulans för äldre personers hälsa och välbefinnande och förmåga att stödja äldre personer så att de får en meningsfull tillvaro både individuellt och i gemenskap med andra. Samarbete med frivilligorganisationer (s.k. idéburna organisationer) ska vara ett komplement till utförarens insatser.

Verksamheten ska präglas av öppenhet för de enskildas synpunkter och upplevelser. Den enskilde har rätt att påverka utformningen i den egna insatsen, genom genomförandeplanen.

Lex Sarah

- Utföraren ska följa bestämmelserna i författningen SOSFS 2011:5 (Lex Sarah) och ha en rutin för detta. Rapporteringsskyldighet av missförhållande eller risk för missförhållande ingår som en del i ovan nämnda kvalitetsledningssystem reglerat i SOSFS 2011:9. Utföraren ska se till att all personal är väl förtrogna med och känner till skyldigheten att enligt 14 kap 3 § SoL rapportera om missförhållande eller påtaglig risk för missförhållande. Ansvarig för

verksamheten ska omedelbart vidta de nödvändiga åtgärder som krävs för att avhjälpa eller undanröja missförhållandet.

- Inkomna rapporter ska dokumenteras och utredas utan dröjsmål.
- Utföraren ska omedelbart, senast påföljande vardag, informera beställaren om mottagen rapport och om anmälan till Socialstyrelsen.

Verksamheten ska kännetecknas av följande

- ett professionellt förhållningssätt baserat på kompetens, vetenskap och beprövad erfarenhet
- en humanistisk människosyn
- tillgång till kvalificerade vård- och rehabiliteringsinsatser
- respekt för språkliga, etniska, kulturella och religiösa skillnader
- individuellt utformad service, omvårdnad och hälso- och sjukvård
- samråd med vårdtagare och/eller anhörig/närstående
- ett aktiverande, funktionsbevarande och rehabiliterande synsätt
- att samma personal deltar i omvårdnaden kring vårdtagaren, för att bidra till kontinuitet
- samarbetet med frivilligorganisationer, intresseorganisationer och studieförbund
- att verksamhetens värdegrund är känd för och förankrad hos personalen
- att det är känt för personalen hur missförhållanden i vården och omsorgen och övergrepp mot och mellan vårdtagare kan förebyggas.

Kommunen kommer att införa värdighetsgarantier enligt regeringens förslag. Innehållet i dessa kan komma att påverka utförarens utförande av insatser. Utföraren ska i dialog med beställaren anpassa sin verksamhet så att den uppfyller de krav som ställs i en värdighetsgaranti.

2.2 Insatser enligt HSL

Utföraren ska ge den hälso- och sjukvård som omfattar uppgifter enligt HSL.

Hälso- och sjukvården ska vara av god kvalitet och tillgodose vårdtagarens behov av trygghet och säkerhet i vården och behandlingen ska vara lättillgänglig. Vården ska bygga på respekt för vårdtagarens självbestämmande och integritet samt främja goda kontakter mellan vårdtagaren och hälso- och sjukvården. Vården ska så långt som möjligt genomföras i samråd med den enskilde.

- Utföraren ska se till att samtliga boende har en patientansvarig läkare under sin vistelse på korttidsboendet.
- Hälso- och sjukvården ska bedrivas så att den uppfyller kraven på god vård och följa gällande lagar och föreskrifter.
- Beställarens medicinskt ansvariga sjuksköterska (MAS) har det medicinska ansvaret enligt 24§ HSL och 7 kap. 3§ patientsäkerhetsförordningen (2010:1369).
- Utföraren ska följa de riktlinjer som MAS utarbetar för hälso- och sjukvården i Österåkers kommun.
- Utföraren ska under ledning av verksamhetschef inom hälso- och sjukvården samverka med MAS.
- Utföraren ska ansvara för att hälso- och sjukvårdspersonal har gällande legitimation och erforderlig kompetens.
- Utföraren ska varje år upprätta en patientsäkerhetsberättelse enligt

patientsäkerhetslagen (2010:659). Patientsäkerhetsberättelsen ska finnas tillgänglig i verksamheten för den som vill ta del av den.

Dokumentation av hälso- och sjukvård

Utföraren ansvarar för att omvårdnadsjournaler förs i enlighet med patientdatalagen (2008:355) (idag använd Procapita, verksamhetssystemet kan komma att ändra under avtalstiden). Hälso- och sjukvårdsdokumentationen ska överlämnas till kommunen när en boende flyttar eller avlider. Handlingarna ska vara gallrade enligt gällande lagstiftning och medicinskt ansvarig sjuksköterskas riktlinjer.

Läkemedel

Utföraren ska säkerställa att all läkemedelshantering sker enligt gällande lagar och föreskrifter. I varje lägenhet finns ett låsbart skåp för förvaring av den enskildes läkemedel.

- Utföraren har för närvarande ett fullständigt läkemedelsförråd.
- Utföraren ska teckna avtal med apotek angående inspektion av läkemedelsförråd och läkemedelshantering. Inspektion bekostas av utföraren.

Sjukvårdsmaterial

- Utföraren ska tillhandahålla och bekosta samtliga sjukvårdsmaterial som krävs för uppdragets genomförande.

Medicintekniska produkter, tekniska hjälpmedel och förbrukningsartiklar

- Utföraren ska tillhandahålla och bekosta samtliga medicinsk utrustning, arbetsredskap, arbetstekniska hjälpmedel, förbrukningsartiklar och inkontinenshjälpmedel (inkl. tvättlappar) som krävs för uppdragets genomförande.
- Utföraren ska säkerställa att samtliga produkter, hjälpmedel etc. utprovas individuellt utifrån den enskildes behov.
- Utföraren ska säkerställa att det finns personal med adekvat utbildning som kan förskriva individuellt utprovade hjälpmedel utifrån den enskildes behov. Utföraren ska ha lokala rutiner för handhavande av medicinteknisk utrustning i enlighet med SOSFS 2008:1.
- Inkontinenshjälpmedel ska utprovas individuellt och ordinerats av sjuksköterska med förskrivningsrätt.
- Utföraren ska ansvara för underhåll, serviceavtal, reparationer och nyanskaffning av takliftsutrustning.

Tand- och munvård

Utföraren ska säkerställa att all personal har god kunskap om tand och munhygien.

Lex Maria

- Utföraren ska arbeta aktivt för att förebygga och undvika att avvikelser uppstår samt för att åtgärda brister.
- Utföraren är skyldig att utförarens personal har ingående kunskaper om anmälningskyldighet enligt Lex Maria.

Senior alert

Förutsättning för en god och säker vård bygger på teamarbete. Att förebygga fall, undernäring och trycksår är viktiga områden för äldre. Riskbedömningar ska registreras i det nationella kvalitetsregistret Senior alert.

2.3 Rehabilitering

Genom rehabiliteringsinsatser ska den enskilde efter behov och möjlighet behålla eller förbättra sin funktionsnivå. Målet med insatserna ska vara att den enskilde ska leva ett så normalt liv som möjligt med hänsyn till egen förmåga. Korttidsboendet arbetar med mobilisering, funktionsbevarande samt återvinnande träning. Boendebedömningar görs. Målsättningen är att ta vara på det friska samt erbjuda en meningsfull och trevlig samvaro under vistelsen på boendet.

2.4 Städning

Utföraren ska ansvara för att lokalerna sköts och erbjuder en trivsamt och ren miljö för verksamheten och dess boende. Ändamålsenlig städning är en förutsättning och ska utföras på sådant sätt att den bidrar till ett långvarigt bevarande av lokalerna.

2.5 Vårdhygien

- Utföraren ska uppfylla kraven på en vårdhygienisk standard enligt gällande lagstiftning. Basala hygienrutiner ska följas, samtlig personal ska känna till basala hygienföreskrifter och ha kunskap om hur vårdrelaterade infektioner förebyggs.
- Utföraren ska tillhandahålla och bekosta de arbetskläder och den skyddsutrustning som behövs för tjänstens utförande. Handlingsprogram utarbetade av Vårdhygien och Smittskydd Stockholm ska tillämpas i verksamheten. Avtal med Vårdhygien ska finnas och bekostas av utföraren.

Vårdprogram för t.ex. MRSA och ESBL, för öppen hälso- och sjukvård samt omsorg i Stockholms län, oavsett huvudman. Se www.vardhygien.nu

2.6 Vård i livets slut

Personer som befinner sig i livets slutskede ska få kvalificerad vård och värdigt omhändertagande. Vården ska utformas i samarbete med den enskilde och dess närstående samt sjuksköterska och patientansvarig läkare.

Döende personer ska inte lämnas ensamma utan ha någon i sin närhet. Avlidna personer ska omhändertas med respekt och med utgångspunkt från den enskildes eventuella önskemål och med hänsyn till religion och kulturell bakgrund.

- Utföraren ska registrera alla inträffade dödsfall i Svenska Palliativregistret.
- Utföraren ska teckna avtal för transport av avliden.

2.7 Kost och måltider

Utföraren ska tillhandahålla heldygnskost, dvs. ansvara för att bekosta, tillhandahålla och servera samtliga i uppdraget ingående måltider inkl. mellanmål. Maten levereras för närvarande av kommunens måltidsenhet och de boende kan välja mellan två huvudrätter.

Det är betydelsefullt att erbjuda de boende en stimulerande matmiljö med gemenskap

kring matbordet:

- Måltiden ska vara rofylld.
- Den boende ska ha möjlighet att äta i sällskap.
- Den boende ska ges tillräckligt med tid att äta vare sig denne äter själv eller behöver stöd.
- Kompetens hos personalen ska finnas för att bedöma den boendes behov och önskemål av måltidernas fördelning under dygnet samt om den boende behöver konsistensanpassad eller näringsberikad kost.
- Specialkost ska tillhandahållas av medicinska, etniska och religiösa skäl.
- Samtlig kost ska kunna konsistensanpassas.
- Nattfastan ska inte överstiga 11 timmar om dygnet, enskildes behov och vilja ska vara styrande vilket kan innebära mycket tätt näringsintag.
- Samtliga boendes näringstillstånd ska riskbedömas av sjuksköterska för att undvika undernäring.

I svaret ska:

- Framgå att utföraren har kompetens och kunskap om mat och näring för äldres personers hälsa och välbefinnande samt gällande lagstiftning.

En redogörelse lämnas för på vilket sätt utföraren garanterar att de måltider som serveras är vällagade, variationsrika och näringsriktiga.

2.8 Hantering av privata medel

Den boende eller dennes legale företrädare ska hantera de privata medlen. I de fall där detta inte är möjligt och privata medel hanteras av utföraren ska skriftliga rutiner finnas för detta och omfattas av följande:

- Skriftlig överenskommelse mellan utföraren och den boende eller dennes legale företrädare.
- Separat redovisning och separat samt säker förvaring av medel för varje enskild person.
- Interna kontrollrutiner exempelvis vid misstanke om oegentligheter.

Utföraren ska i svaret redogöra för hur ovanställda krav uppfylls.

2.9 Tolk

Utföraren ska ansvara för och bekosta att den enskilde som behöver hjälp med tolkning får tillgång till utbildad tolk.

2.10 Medföljare – korttidsboende

Utföraren ska ansvara för att personal följer med den boende till läkare, tandläkare, apotek, frisör etc.

2.11 Larm från boende - korttidsboende

Utföraren ska skyndsamt besvara och åtgärda inkommande larm från boende dygnet runt.

2.12 Kvalitetsledningssystem

Utföraren ska kontinuerligt och långsiktigt utveckla och säkra verksamhetens kvalitet. Utföraren ska ha upprättat ett kvalitetsledningssystem enligt (SOSFS 2011:9).

2.13 Lagar och förordningar

Verksamheten ska bedrivas i enlighet med Österåkers kommuns Vård- och omsorgsnämnd vid varje tillfälle antagna mål och riktlinjer.

Utföraren förutsätts ha kännedom om vård- och omsorgsverksamhet samt var förtrogen med och följa de lagar, förordningar samt nationella och lokala styrdokument som vid varje tidpunkt gäller för verksamheten.

3 Allmänna krav

3.1 Miljö

Verksamheten ska arbeta enligt Österåkers kommuns fastlagda miljömål.

3.2 Synpunkts- och klagomålshantering

Rutiner för klagomålshantering ska finnas och redovisas i verksamhetsbeskrivningen. Fortlöpande redovisning till beställaren ska ske vid varje delårs- och helårsbokslut. När ett klagomål bedöms vara av allvarlig art ska beställaren omgående underrättas.

3.3 Verksamheten är arbetsgivare

Verksamheten är arbetsgivare och får inte vidta åtgärd som kan väntas medföra åsidosättande av lag eller kollektivavtal eller annars strida mot vad som är allmänt godtaget inom verksamhetens verksamhetsområde. Systematiskt arbetsmiljöarbete ska bedrivas.

3.4 Dialog med enskilda

Av stor vikt är att verksamheten präglas av öppenhet och tar tillvara den enskildes tankar och idéer. Om verksamheten utifrån önskemål vill göra omprioriteringar ska beställaren underrättas för att få godkännande. Verksamheten ska, vid behov i samverkan med socialförvaltningen, ansvara för att informationen på www.osteraker.se är adekvat.

Verksamheten ansvarar för att det finns lättillgängligt informationsmaterial för medborgarna, t ex i form av broschyr i pappersform. I materialet ska kontaktinformation till verksamheten och till verksamhetsansvarig tydligt framgå, företrädesvis genom direkttelefonnummer och e-postadress.

Verksamheten ska präglas av brukarinflytande och ha formaliserade former för att undersöka deltagarnas nöjdhet och förbättringsförslag. Detta ska göras minst en gång per år och redovisas till beställaren i samband med helårsbokslut.

3.5 Utveckling

Beställare och utförare ska, utöver verksamhetens eget kontinuerliga utvecklings- och förändringsarbete, tillsammans verka för en kvalitativ optimering av tilldelade resurser. Såväl beställare som utförare ska inom ekonomisk ram och inom det huvudsakliga arbetsområdet vara öppna för förslag till förändringar och utveckling av verksamheten.

3.6 Omstrukturering av verksamhet

Verksamheten ska på anmodan från beställaren delta i diskussioner om omstrukturering av verksamheten utifrån förändrat behov inom verksamhetens ansvarsområde.

3.7 Samverkan

Verksamheten ska samverka med andra myndigheter, hälso- och sjukvård, anhöriga och andra för den enskilde viktiga personer och funktioner, liksom med vårdnadshavare eller legal företrädare. Detta gäller även intresseorganisationer.

Ett nära och förtroendefullt samarbete mellan verksamheten och beställaren förutsätts. Det åligger verksamheten att kontinuerligt informera om verksamheten samt inbjuda till diskussion om verksamhetens utveckling.

3.8 Ersättning

Se bilaga.

3.9 Justering av ersättning

Ersättning till verksamheten fastställs årligen av Kommunfullmäktige. Detta sker normalt sett i november för nästkommande år.

3.10 Insyn i verksamhetens verksamhet

Beställaren ansvarar för kontroll och uppföljning av verksamheten. Beställaren ska för detta ändamål äga tillträde till de lokaler där verksamheten bedrivs samt få tillgång till sådana uppgifter om verksamheten som beställaren anser vara nödvändiga.

Verksamheten ska i enlighet med kommunens tidplan för ekonomisk planering och uppföljning sända verksamhetsberättelse och verksamhetsplan till beställaren.

Verksamheten och beställaren har ett gemensamt ansvar för att verksamheten följs upp och utvärderas. Beställaren äger rätt att genomföra undersökningar för att utvärdera verksamheten. Verksamheten ska bistå beställaren i detta arbete.

Uppgifter som andra myndigheter inforrdar ska delges beställaren.

3.11 Kostnadsansvar för telefon, TV mm.

Verksamheten ska svara för IT-utrustning och dit tillhörande kostnader inklusive uppkopplingar. Verksamheten ska vara ansluten till det verksamhetssystem som beställaren väljer. Verksamheten ansvarar själv och bekostar eget telefonabonnemang. Verksamheten ska ha IT-utrustning och uppkoppling som kan hanteras av beställaren tillhandahållet verksamhetssystem.

3.12 Skadeståndsskyldighet

Verksamheten svarar i förhållande till beställaren för skadestånd, som beställaren p.g.a. vållande hos verksamheten eller personal som denne svarar för, kan komma att förpliktas utge till tredje man.

2.13 Säkerhet och sekretess

För uppgifter som kommer till verksamhetens kännedom och som skyddas enligt offentlighets- och sekretesslagens (2009:400) bestämmelser gäller offentlighets- och sekretesslagen. Verksamheten svarar för att personalen efterlever lagstiftningen om tystnadsplikt. Verksamheten förbinder sig att följa bestämmelserna i personuppgiftslagen, PUL (1998:204).

2.14 Ändringar och tillägg

Ändringar och tillägg till denna beställning får endast göras efter skriftlig överenskommelse mellan parterna.

2.15 Giltighetstid, uppsägning och avslutande av beställningen

Beställningen gäller i tre år från det datum som anges i beställningen. Beställaren har möjlighet att förlänga beställningen med ytterligare ett år. Detta ska meddelas senast sex månader innan det tredje beställningsårets utgång. Beställaren och verksamheten kan under beställningens giltighetstid säga upp beställningen med sex månaders varsel.

Beställningen avslutas efter utgången av det tredje avtalsåret (fjärde om beställaren har förlängt giltigheten ett år) om beställaren inte anger annat minst sex månader innan utgången av giltighetstiden. Om beställaren och verksamheten i samförstånd vill göra förändringar i beställningens innehåll kan detta göras vid alla tidpunkter, det ska dock dokumenteras i ett tillägg till beställningen.

7.

**Projektdirektiv till pilotprojekt inom
dagverksamheten på Vårdbo**

Socialförvaltningen
Susanne Öhrling

Tjänsteutlåtande

1/10/2013

Dnr VON 2013/0007-733

Till Vård- och omsorgsnämnden

Projektdirektiv till pilotprojekt inom dagverksamheten på Vårdbo**Förslag till beslut****Vård- och omsorgsnämnden beslutar att**

1. godkänna projektplanen
2. utse två ledamöter till styrgruppen.

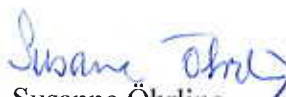
Redogörelse för ärendet

Kommunfullmäktige har i sin budget för 2013 avsatt 500 000 kronor till ett s.k. pilotprojekt med syfte att mäta effekter på livskvalitet och hälsa av utökad träning och rehabilitering för personer med hemtjänst. Målgruppen är personer inom den biståndsbedömda dagverksamheten vid Vårdbo. FoU Seniorium dokumenterar och utvärderar projektet. Projektet kommer att pågå under 2013. FoU Seniorium och socialförvaltningen har utarbetat bilagda projektplan.

Bilagor

Bilaga 1. Projektdirektiv till pilotprojekt inom dagverksamheten på Vårdbo

Anne Simmasgård
Socialchef

Susanne Öhrling
Sakkunnig äldre

Socialförvaltningen

2013-01-21

Projektdirektiv till pilotprojekt inom dagverksamheten på Vårdbo

Innehållsförteckning

1. Inledning	2
2. Bakgrund, syfte och mål	2
3. Omfattning, innehåll och frågeställningar att bearbetas i pilotprojektet	3
4. Kopplingar till andra projekt.....	3
5. Genomförande.....	3
5.1 Förslag till angreppssätt och arbetsformer.....	4
6. Tidplan	4
7. Organisation	4
8. Budget	4
9. Riskanalys.....	5
10. Projektavslut.....	5

1. Inledning

Kommunfullmäktige har i sin budget för 2013 avsatt medel till ett s.k. pilotprojekt med syfte att öka livskvaliteten och välbefinnandet hos äldre genom att förstärka och bevara den fysiska funktionsförmågan.

2. Bakgrund, syfte och mål

Många äldre har en reducerad fysisk funktion och är beroende av stöd i olika former. Nedsatt fysisk funktion har också ett starkt samband med självupplevd hälsa. I syfte att fördröja försämring i hälsotillstånd samt bevara den fysiska funktionsförmågan kan kommun och landsting aktivt arbeta med att stärka äldre personers fysiska förmåga. Genom att erbjuda regelbunden, behovsanpassade träning, adekvata hjälpmedel, m.m. kan sjukgymnast och arbetsterapeut bidra till att minska risken för bl. a. Fall och fallskador. Andra effekter som kan uppnås är att de äldres benstyrka, förflyttning, balans m.m. kan förbättras. Studier visar på att äldre personer som upplever sin hälsa som bättre samt att de kan bo kvar längre i sitt ordinarie boende vilket innebär lägre kostnader för kommunen. Studier visar även på att fysisk aktivitet kan minska läkemedelsanvändningen hos äldre personer.

Syftet med pilotprojektet är att öka livskvalitet och välbefinnandet hos äldre genom att förstärka och bevara den fysiska funktionsförmågan.

Målen som projektet vill uppnå är att

- Öka livskvalitet och hälsa genom utökad träning och rehabilitering för personer med hemtjänst
- Minska efterfrågan på särskilt boende
- Minska läkemedelsanvändningen
- Öka kunskapen om de positiva fördelarna med fysisk aktivitet.

Målgruppen i projektet är personer ingår i den biståndsbedömda dagverksamheten på Vårdbo.

3. Omfattning, innehåll och frågeställningar

Målgruppen är personer inom den biståndsbedömda dagverksamheten på Vårdbo. 48 personer hade en verkställighet på dagverksamheten i oktober 2012. Samtliga deltagare vid dagverksamheten ska erbjudas att delta på frivillig basis. Regelbunden individanpassad träning med funktionsbedömning ska erbjudas till deltagarna som tackar ja att medverka i projektet. Ett individanpassat träningsprogram för fysisk aktivitet utarbetas av projektledaren utifrån evidens. Träningsprogrammet för fysisk aktivitet ska bl.a. innehålla funktions-, styrke- och balansträning, fallprevention, förflyttningsträning och maximal anpassning av hjälpmedel.

Frågeställningar att bearbetas i pilotprojektet

- Kan individuell anpassad träning bidra till att den äldre kan bo kvar längre i sitt hem?
- Förbättras den äldres upplevelse av sitt hälsotillstånd efter träningen?
- Förändras funktionsförmågan hos den äldre efter träningen?
- Kan fysisk aktivitet minska läkemedelsanvändningen hos den berörda målgruppen?

4. Kopplingar till andra projekt

Det finns inga pågående projekt däremot drevs ett fallförebyggande projekt på särskilt boende 2010, den finansierades med stimulan-medel från Socialstyrelsen.

5. Genomförande

Driftentreprenör för den biståndsbedömda dagverksamheten är Attendo care på Vårdbo särskilda boende. Attendo care kommer att ansvara för genomförandet av projektet. De anställer en sjukgymnast med specialitet inom geriatrik som projektledare för pilotprojektet, med en tjänstgöringsgrad mellan 80-100 procent. FoU Seniorium ansvarar för dokumentation och utvärdering av projektet.

5.1 Förslag till angreppssätt och arbetsformer

- Ta fram ett individanpassat ”träningsprogram” innehållande styrke-, balans, funktionsträning samt fallprevention och förflyttningsträning för varje person som ingår i projektet.
- Inventera och bedöma behovet av hjälpmedel.
- Införa regelbunden träning på dagverksamheten och definiera personalens uppdrag i projektet.
- Utbilda och handleda personal.
- Data samlas in av sjukgymnast
- FoU Seniorium genomför intervjuer med deltagarna
- Utvärdering sker av FoU Seniorium
- Analys, sammanställning, rapport och förslag till åtgärder samt återkoppling av resultat.

Upplägget ska vara vetenskapligt förankrat och bygga särskilt på kunskap och beprövad erfarenhet och etiska regler kring t.ex. frivillighet ska beaktas.

6. Tidplan

Projektet genomförs under 2013 med start den 1 februari.

7. Organisation

Vård- och omsorgsnämnden är beställare av projektet och sakkunnig Susanne Öhrling representerar beställaren i form av ansvarig projektägare. Styrgruppen består av ordföranden och två ledamöter från Vård- och omsorgsnämnden, projektägaren samt chefen för biståndsenheten. Projektledaren rekryteras av Attendo care. Projektledaren upprättar en projektplan som ska godkännas av styrgruppen.

8. Budget

Budgetramen uppgår till 500 tkr.

Uppskattade kostnader preciseras enligt följande.

Lön: sjukgymnast (projektledare) på heltid i 10 månader

Kostnad: 420 tkr baserat på 30-33 000 kr per månad alt 462 tkr baserat på 33 000 kr.

Lön: FoU Seniorium för ca en månads arbetsinsats

Kostnad: 65 tkr.

9. Riskanalys

Deltagandet i studien baseras på frivillighet vilket kan innebära att för få personer väljer att delta vilket medför en risk. En annan kritisk faktor är att undersökningsperioden uppgår till maximalt 10 månader vilket kan riskera att vara en för kort tid för att erhålla tillförlitliga resultat.

10. Projektavslut

En delrapport lämnas till Vård- och omsorgsnämnden i början av september.

Delrapporten ska kunna användas i kommunens budgetarbete inför år 2014.

Projektet avslutas med ett avslutningsseminarium som anordnas av projektledaren och FoU Seniorium. En slutrapport lämnas till Vård- och omsorgsnämnden

8.

Ansökan om Omvårdnadslyftet år 2013

2013-01-10 Dnr VON 2011/0049-047

Till Vård- och omsorgsnämnden

Ansökan om Omvårdnadslyftet år 2013

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att
ansöka om medel hos Socialstyrelsen för Omvårdnadslyftet 2013.

Redogörelse för ärendet

Regeringen har beslutat att genomföra en tidsbegränsad utbildningsåtgärd för äldreomsorgens medarbetare under åren 2011-2014. Åtgärden syftar till att stimulera huvudmännens långsiktiga arbete med att stärka kompetensen inom äldreomsorgen och ge medarbetarna möjlighet att växa i sina yrkesroller. Åtgärden avser både den grundläggande kompetensen och den kompetens som behövs för specialiserade uppgifter. Målgruppen är den personal inom äldreomsorgen där grundutbildningen till yrket är en gymnasial utbildning. 2011 års bidrag avsåg kurser ur det från hösten 2011 nya vård- och omsorgsprogrammet eller motsvarande kurser inom den gymnasiala vuxenutbildningen. Från 2012 fanns även möjlighet att använda Omvårdnadslyftet för personal som arbetade med specialiserade uppgifter dvs. kurser med relevans för vård och omsorg om äldre, som bedrivs i form av yrkesutbildning, gymnasieskolans programfördjupningar eller högskolekurser och som anordnas genom uppdragsutbildning.

Förvaltningens slutsatser

Österåkers kommun avser att ansöka om medel för Omvårdnadslyftet 2013. Utlysning av medel sker den 10 januari 2013 och eftersom ansökningstiden är sex veckor är det viktigt att redan nu förbereda den politiska förankringen i kommunen dvs. att frågan om att ansöka behandlas av Vård- och omsorgsnämnden. För 2012 beslutade Socialstyrelsen att tilldela Österåkers kommun 602 539 kronor för att genomföra utbildningar i enlighet med ansökan om Omvårdnadslyftet 2012.

Beslut bör delges

Kommunstyrelsen

Anne Simmasgård
SocialchefSusanne Öhrling
Sakkunnig äldre

9.

Redovisning av 2012 års medel för aktiviteter och stimulans för boende på Enebacken, Solskiftet, Vårdbo och Korttidsenheten

Socialförvaltningen
Susanne Öhrling

2012-12-18 Dnr *VON 2011/0008-735*

Till Vård- och omsorgsnämnden

Redovisning av 2012 års medel för aktiviteter och stimulans för boende på Enebacken, Solskiftet, Vårdbo och Korttidsenheten

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar att
notera informationen till protokollet.

Redogörelse för ärendet

Kommunfullmäktige avsatte i sin budget för 2012 extra medel för "att de äldres möjlighet att påverka sin dag på våra särskilda boenden ska öka och det sociala innehållet ska utvecklas för allas trevnad. Mot denna bakgrund beslutade Vård- och omsorgsnämnden att göra en extra satsning om 1 000 000 kronor.

Under våren 2012 ansökte och beviljades Enebacken 405 tkr, Solskiftet 304 tkr, Vårdbo 186 tkr och Korttidsenheten 105 tkr. I bilagan nedan följer en sammanställning av användningen av 2012 års medel avseende innehåll och kostnader.

Bilaga

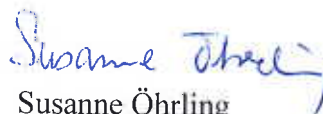
Bilaga1: Redovisningar av 2012 års medel för aktiviteter och stimulans i vardagen för boende på Enebacken, Solskiftet, Vårdbo och Korttidsenheten

Beslut bör delges

Produktionsstyrelsen

Anne Simmasgård
Socialchef

Susanne Öhrling
Sakkunnig äldre

HSB - där möjligheterna bor

Sammanfattning av aktiviteter utförda på Enebackens äldreboende inom ramen för "En meningsfull vardag varje dag" 2012.

Enebackens äldreboende är ett stort boende med 108 lägenheter. Därmed har vi även en stor variation på hur vi använt våra pengar inom ramen för En meningsfull vardag varje dag, då det finns många intressen och behov. En stor del av medlen har vi dock använt till att göra kollektiva och individuella utflykter. Nedan följer några beskrivningar av aktiviteterna och några bilder ur Enebackens fotoalbum 2012.

Musikafsnar med levande musik, inkl. konsert

Ett stort glädjeämne under hela 2012 har varit våra musikställningar med levande musik i Stora salongen och musikstunder på avdelningarna. Den omtyckte trubaduren Andreas Möller gästade oss under året med sin varierande repertoar och Mirabello-orkester har blivit populär också. Varje musikställning har vi fyllt stora salongen på terrängplanet med dansande pensionärer. Några av våra boenden åkte iväg med personalen till Berwaldhallen och lyssnade på de fyra årstiderna.

Utflykter, individuella och i grupp

En rad individuella utflykter och aktiviteter i grupp har gjorts. Flera shoppingturer till Åkersberga, och Täby centrum har planerats och genomförts.

Många av våra boende har haft tillfälle att tillsammans med sin kontaktperson gå ut och äta lunch/middag, bland annat till en Indisk restaurang där den boende har berättat om gamla minnen från resor till Indien.

Vi har även skapat individuella "aktiviteter" för våra allra svårast sjukaste. Där har man istället för att åka bort, som inte varit möjligt valt att skapa avsätta egen tid i den enskildes lägenhet där man har tittat i gamla fotoalbum eller läst något. En kvinna som är sängliggande har fått njuta av en liten mini julkonsert på sitt rum.

Vaxholm

Även under 2012 blev det möjligt för en hel avdelning att åka iväg till Vaxholm. Där njöt man av solsken, båtar och glass i hamnen under en eftermiddag. Det var en god dialog om färjor som en av boende kom ihåg och hans arbete som styrman när han var ung.

Circus skratt

När Cirkus skratt öppnade sina "portar" åkte 33 av våra boende tillsammans med personal för att titta på Lions skrattcirkus. En föreställning som var mycket uppskattad och bidrog med många leenden och glada tankar.

Bakdagar

Vi har även anordnat större bakdagar då man tillsammans med de boende bakat. Detta är dagar där sinnen som doft och smak fått njuta. Bakdagarna har avslutats med stort kafferep där vi fikar och även stämt upp till en och annan sång.

Kyrkan

För våra mer troende boenden har vi gjort utflykter till kyrkan där man hållit gudstjänst och i samband även bjudit på sopplunch. Under året har även gudstjänst anordnats på Enebacken av kyrkan.

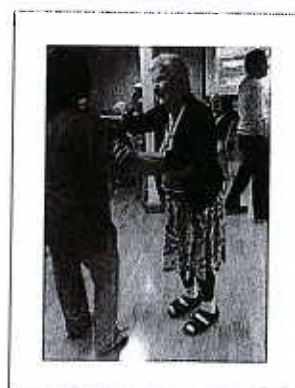
Adventsfirande med häst och vagn

I december bokades häst och vagn för en grupp då man ville fira advent på ett väldigt traditionellt sätt. Hästturen var mycket uppskattad och avslutades med en adventsfika på avdelningen.

Kulturell mångfald

Svenskfinska trubadurer gästade oss i den nya trädgården under pergolan. Vi fick en behaglig och fin dag med vädret som bjöd på mycket sol och värme och fin musikunderhållning

Latinsk inspirerad afton i november gjorde ett varmt, långvarigt intryck i den mörkaste månaden på året. Boendena har fått njuta av goda maträtter, latinsk musik, en och annan dans och ett fint bildspel med bilder från olika länder.

Djurcirklar

I höstas började vi med djurcirklar. Våra lämplighetstestade hundar som är vana att vara på Enebacken träffade ett flertal av våra boende. Genom att leda och träna hunden/ hundarna hade de tillsammans en kvalitetssamvaro. Positiva effekterna som vi märkte direkt var bland annat ångest och orosdämpande och minskad aggressivitet.

Fortsättning Sinnenas trädgård

Äntligen är grundarbetet till Sinnenas trädgård projektet påbörjat. Vi har fått fina gångvägar och köpt in och planterat växter. Dessutom har vi kunnat bygga en pergola som ger fin skydd mot solens varma strålar på sommaren. Rosenbuskar och kaprifol planterades vid pergolan. Mogna vinbär i buskarna drog till sig uppmärksamhet av flera boenden som var ute och njöt av den nya trädgården och dess dofter. Nu kan våra boende som använder rollator komma ut själva och njuta av grönskan och alla fina växtligheter tack vare de nya gångarna. Trädgården är nu användarvänlig för alla som bor hos oss på Enebacken.

Vi är tacksamma för att ni har skapat och gett oss möjlighet att utföra alla dessa aktiviteter och utflykter som bidrog med många upplevelser, samtalsämnen, livslust och många leenden på läppar!

*Med vänliga hälsningar
Personalen och ledningen på Enebackens äldreboende*

Planerade aktiviteter 2013

Aktivitet	Pengar kvar från 2011 års ansökan	Pengar kvar från 2012 års ansökan	Kommentar
Taktill massage	19080,00		Vi kommer att under 2013 att boka in fler taktill massage tillfällen för de boende som behöver det mest.
Senioreernas dag	14710,00		dessa kommer att användas för Senioreernas dag 2013
Djurcirklar		20163	Då vi började med djurcirklar väldigt sent på året pga trädgårdsarb. Kommer vi att fortsätta med djurcirklar under nästa år. Vi har även beställt material till djurcirkel fakturan kommer under januari.
	33790,00	20163	53953,00

Redovisning av sökta medel 2012 för sociala aktiviteter vid Solskiftets Äldreboende

VON beviljade oss en sammanlagd summa av 304 000:- för sociala aktiviteter. Detta tillskott har givetvis varit välkommet och vi har haft möjlighet att utveckla vår verksamhet.

1. Taktil massage

Vi har haft taktil massage i grupp och individuellt. Detta har varit mycket uppskattat. 10 personer per vecka har enskilt kunna få behandling cirka en timme. Detta har medfört att de boende blir lugna och sover bättre.

2. Målarklubben

12 personer per vecka har deltagit i målarklubben. Att få uttrycka sig med hjälp av färg och form har varit stimulerande. Vi har gjort en utställning av alla skapelser.

3. Musikstunder

Vi har haft musikstunder vid 10 tillfällen med olika grupper.

4. Gemensamma sammankomster

Vi har anordnat årstidsbundna aktiviteter så som surströmming, ost aftnar och adventsfirande varje söndag. Kostnaderna för inköp, av livsmedel samt tid för extra personal för bakning och dukning. Vid dess tillfällen var det många anhöriga som var med.

5. Filmvisning

Vi har haft filmvisning för egen regi när de boende har önskat eller vid regniga dagar.

6. Wii-spel

Har kommit igång med wii-spelet. Vi kommer under 2013 utveckla detta tillsammans med sjukgymnasten.

7. Tidnings prenumeration

Alla husen har nu tillgång till DN och Norrtälje tidning.

8. Utflykter

Under våren och sommaren har 10 boende valt att enskilt få göra en utflykt. Svårigheten har varit att motivera de boende då många är så dåliga att de inte orkar.

9. Personalkostnader

För att kunna genomföra dessa aktiviteter har vi tagit in extra personal motsvarande 25% av en årsarbetare.

Eva Andrén

Enhetschef

Åkersberga 2013-01-04

Redovisning av utförda aktiviteter för Österåkers aktivitetspengar på Vårdbo 2012

Aktivitet	Individuell	I grupp	Beräknat antal deltagare	Kostnad Sek
MASSAGE			172 h/ 26 pers.	60 200
UTEPLATS MED BLOMMOR				26 244
FIKA/LUNCH BRUKARE			26 pers.	6 780
TRUBADURER				20 990
AKVARIELEASING				12 500
Julbord med catering för brukare och anhöriga på Vårdbo 18/12				20 610
UTFLYKTER: Lunch på Åkersberga Växtförsäljning 26/6 Vaxholm 24/7 Vaxholm 1/8 Cirkus Skratt 30/8 Viking Line kryssning 14/11 Kapellskär-Mariehamn-Kapellskär			5 pers. 5 pers. 5 pers. 20 pers. 8 pers.	1 060 1 060 1 060 5 680 4 762

Tidningsprenumeration på SVD och DN plan 1 och plan 2			13 pers./plan 26 pers.	6 540
Ölprovningar 4 gånger			8-9 pers./gång	6 500
Vinprovning 4 gånger			Ca 10 pers./gång	6 500
Italiensk temadag med trubadur Bruno Picano och pizzaserivering			25 pers.	5 016
Julkalpp till varje brukare			25 pers.	997

På Vårdbo startades projektet "Meningsfull vardag för individen utifrån ett salutogent förhållningssätt" den 1 feb 2012. Varje kontaktman tog reda på vad just hans brukare var intresserad av med tanke på aktiviteter. Resultatet av denna kartläggning blev dessa aktiviteter som genomfördes enskilt, i små grupper eller för alla på Vårdbo. En aktivitetsgrupp på 4 personer träffades varannan vecka och fr.o.m. november varje vecka för att planera det praktiska runt dessa aktiviteter. De extra lönekostnader som uppstod har Attendo stått för. Däremot är den personal som deltagit på aktiviteterna inberäknad i kostnaderna.

Så gott som alla brukare har uppskattat att få massage på Vårdbo. Massör Liselott Claussen har regelbundet besökt Vårdbo. Trubadurerna har också varit populära. Uppträtt har bl.a. Bruno Picano, Mats Broström, Peter Nydahl, Mona Rosqvist, Kajtek gjort. Några av dem har återkommit flera gånger p.g.a. stor popularitet.

Angående utflykter har de bästa utvärderingarna tilldelats Vaxholmsutflykterna och Viking Line kryssningen till Mariehamn. Besöket till Cirkus Skrätt i Viggbyholm med 20 brukare och 5 medarbetare upplevdes som minst lyckat. Detta p.g.a. cirkusarrangörernas ofullständiga logistikplanering.

Öl- och vinprovningarna har väckt stort intresse bland ett 10-tal brukare. Grupperna har varit indelade så att olika viner har provats av damer och ölsorter av herrarna.

En stor succé var också julbordet för Vårdbos pensionärer och anhöriga. Domaruddens catering levererade maten och trubaduren Arne sjöng och spelade julsånger.

Utöver dessa aktiviteter har man bytt ut en del regelbundet återkommande aktiviteter. Nytt på veckoschemat är högläsning och samtalsgrupp med aktivitetssansvariga Wiesia.

Vid utvärdering av varje aktivitet har man använt sig av en blankett som den deltagande har fått fylla i.

Åkersberga den 6 januari 2013

Helena Winberg
verksamhetschef

Aktiviteter under 2012

Vi har disponerat om aktivitetspengarna något allt efter behoven/förutsättningarna.

- Bingospel har inte varit aktuell under året pga. patienterna har varit för dåliga; antingen för sjuka eller på annat sätt inte klarat av att spela bingo, exempelvis pga. nedsatt syn, hörsel, motorik, minne osv. I stället har vi funnit det lämpligare att ha olika slags sällskapspel som Fia, Memory, frågesport med flera, i mindre grupper.
- Vi har satsat en del av pengarna till grundutrustning till film- och musikaktiviteter, så som en platt-TV, filmprojektor och musikbandspelare, samt köpt in både gamla filmer och musik som våra äldre vill njuta av. Både film och musik har varit riktigt uppskattade aktiviteter, även för sämre kunder som inte orkar så mycket annat, och ofta har vi kunnat bjuda på något gott att äta till också!
- I år har det tyvärr blivit färre utflykter i närmiljön än vi hade planerat eftersom vådrets makter ansåg att vi behövde rikligt med regn, helst varje dag... Året som nyss har börjat tror vi blir fint med uppehåll och vackert väder, och därför tänker vi satsa extra mycket i år för just utevistelser, både individuellt och i grupper.
- Utevistelse i trädgården blev av så fort solen kom fram och det var torrt, vilket dock inte hände särskilt ofta förra sommaren.
- Bakning kommer vi att fortsätta med och även utöka till fler tillfällen, doften av nybakat ger de allra flesta en behaglig och trevlig upplevelse. Till bakning krävs dock extra personal för att aktiviteten ska fungera bra.
- Svar på frågan "*Hur har ni säkrat att de boendes intressen och behov tillvaratagits?*":
så fort en ny patient kommer till oss och vi fått lära känna personen en smula, vad han/hon tycker om och behöver för att få en meningsfull vistelse hos oss, kommer arbetsterapeut och sjukgymnast planer och erbjuda lämpliga aktiviteter som passar just den personen.
- Vi uppdaterar vårt aktivitetsschema kontinuerligt där utgångspunkten alltid är patienten och dennes behov och intressen. (Bifogar ett dagsaktuellt veckoaktivitetsschema).

Merja Pulkkinen
Samordnare Korttidsenheten

Ang. aktiviteter

Film

På korttidsavdelningen har vi visat film två ggr/v. Vanligtvis tisdagar med dokumentärfilm och fredagar med någon form av spelfilm tex Åsa-Nisse eller Raskens. Det har även hänt att vi där utöver har visat film när någon av våra dementa patienter har varit extra orolig. Att titta på tex. en Astrid Lindgren-film har haft en lugnande effekt på dessa personer.

Spel

De spel med kunskapsfrågor som vi har köpt in har vi använt på olika sätt. Ett sätt är att samla en grupp, vanligt är ca åtta personer, och medan vi dricker kaffe tillsammans tar vi fram frågekort eller kort med musiktexter.

Vi läser korten och ser vad som händer. Det går inte att förutse men brukar vara mycket uppskattat. Ett par ggr i veckan brukar vi ta fram spelen. Det kan vara vid kaffestund med flera patienter, men även enskilt med en eller två personer. Glömska gamla personer, kanske dementa plockar fram kunskaper som finns lagrade och som för en stund gör dem stolta och ger dem möjlighet att uppleva delaktighet i det som händer omkring dem.

Vi har även bollspel av olika slag som om det passar de personer som för tillfället är på avdelningen används till femkamp där patienterna kan prestera efter förmåga med det stöd som behövs.

CD-spelare. Musikens betydelse behöver knappast redogöras för. Vi försöker hitta rätt musik för rätt person. Rätt musik lockar fram minnen att samtala kring. Lugnar oroliga och får trötta att dansa. En CD-spelare (nyinköpt) ska användas att låna ut till patienter som inte kan eller vill lämna rummet.

TV. Förutom underhållning är tv ett sätt att ha koll på vad som händer utanför avdelningen. Vad blir det för väder? Vad är det för dag? Den är även naturligt att samlas framför den.

Inhyrd under hållning: Ett tillfälle då man kan njuta av att bli underhållen och då vi bjuder på något gott. Det har det varit ostbricka. Andra gånger tårta eller något annat extra gott kaffebröd.

Antal deltagare

frågestunder/musikstunder 5-10 pers

Filmvisning 4-8 pers

spel 2-10.

Inhyrd under hållning: Då är det fest. Då deltar alla som kan komma ur sängen och ofta några anhöriga, då underhållningen är under besökstid.

Annika Eskilander
Arbets terapeut
Korttidsenheten

Redovisning av aktivitetspengar
Korttidsboende Alceahuset 2012

Prenumeration två dagstidningar 6 000 kronor	Vi har prenumererat tre tidningar: Dagens Nyheter Land Ica-kuriren Till DN fick vi skaffa särskild postlåda utanför vår egen ingång	2 924,00 780,25 720,36 <u>383,25</u> 4 807,86 kr
Bingo 500 kr	Våra kunder är för dåliga för bingo	0 kr
Filmvisningar 9 000 kronor	Filmprojektor samt dvd-spelare + installation Förbikoppling el till projektorn TV-apparat Film (dvd) Gamla videofilmer Dvd-skivor för inspelning	18 680,75 435,27 4 299,25 3 055,93 30,00 <u>199,00</u> 26 700,20 kr
Musikunderhållning och musikstunder 16 500 kronor	Hasse & John Letti & Björn Rapp Svenssons Trio Måns & Martin Bandspelare 2 st CD-skivor	700,00 700,00 5 500,00 560,64 2 690,50 <u>287,72</u> 15 038,86 kr
TV-spel + andra spel 2 000 kronor	Dartspel Aktivitetsmaterial, spel mm	598,00 8 759,25 9 357,25 kr
Bakning till kaffestunder och förtäring till aktivitet och fest 1 000 kronor	Ingredienser till bakning mm Tårter och dryck till underhållning och festligheter	985,58 <u>2 366,81</u> 3 351,39 kr
Utflykter i närmiljön individuellt och i grupp 22 000 kronor	Kyrklunch, tre boende + tre personal Reparation av transportrullstol	240,00 <u>3 451,25</u> 3 691,25 kr
Personal som följer med på utflykter, bingo, läser mm 46 000 kronor	Promenader, små utflykter, sittgympa, spel, läsning, musik, film etc.	<u>38 259,11</u> 38 259,11
Utevistelse i trädgården - trädgårdsmaterial 2 000 kronor	Plantor och vattenpump Stora parasoller, 2 st	679,17 <u>2 887,24</u> 3 566,41
Ny post "Måltidens Betydelse"	Ändamålsenliga serveringskärl Färgade glas, bestick mm Enfärgade dukar för pat m nedsatt syn Diverse tillbehör	636,00 443,31 2 382,42 <u>1 366,00</u> 4 827,73
	Summa totalt:	105 000 kr